

**CHÂN DUNG NHÀ CÁCH MẠNG NGUYỄN VĂN TIẾT (1909 - 1948)
QUA LỜI KỂ CỦA NGƯỜI THƯ KÝ NGÔ VĂN HÒA**

Trần Hạnh Minh Phương()*

Nhà cách mạng Nguyễn Văn Tiét sống vồn vẹn 39 năm nhưng đã để lại một tấm gương sáng ngời về nhân cách của người “Đảng viên chân chính, lãnh đạo tài ba được nhân dân yêu mến”¹. Bài viết này chỉ là ghi chép lại lời kể của ông Ngô Văn Hòa (sinh năm 1924), là thư ký riêng của ông Nguyễn Văn Tiét trong hơn một năm (1946 - 1947) ở chiến khu Thuận An Hòa, qua đó phác họa lại chân dung và những đóng góp của Nguyễn Văn Tiét trong thời gian này.

Trong điều kiện kháng chiến khó khăn, không có điều kiện ghi hình nên hiện không có bức ảnh nào của ông Nguyễn Văn Tiét. Ông Hòa đã mô tả dung mạo của Nguyễn Văn Tiét “người cao dong dỏng hơn 1,7 m, gương mặt xương xương, nước da ngăm đen, chân đi khắp khiêng là di chứng của những năm tháng ông bị xiềng xích tại nhà tù Côn Đảo, gương mặt tươi vui luôn toát lên sự lạc quan yêu đời dù hoàn cảnh lúc bấy giờ khó khăn, lúc nào cũng mỉm cười với mọi người. Ông thường mặc bộ bà ba đen, chân đi dép cao su, có thói quen uống cà phê và hút thuốc nhiều”².

Nguyễn Văn Tiét chỉ hơn ông Hòa 15 tuổi nhưng đối với ông Hòa, Nguyễn Văn Tiét là người thầy, là người lãnh đạo mà ông tuyệt đối tuân phục và trung thành bởi “*ông ấy có nhiều tính cách đáng quý. Ông là một người tài năng có tầm nhìn chiến lược, có tài lãnh đạo, lập trường chính trị vững vàng, nghiêm khắc mà không khó khăn, kiên quyết*

¹(*) TS. Đại học Thủ Dầu Một. Email: thmphuongkhxh@gmail.com

Dẫn lời ông Ngô Văn Hòa, thư ký riêng của Nguyễn Văn Tiét, ngày 23/11/2019. Ở tuổi 95 ông Hòa còn rất minh mẫn và nhiệt tình kể chi tiết những gì ông còn nhớ được về Nguyễn Văn Tiét.

² Nội dung phỏng vấn ông Ngô Văn Hòa, ngày 23/11/2019.

mà không cứng nhắc, hòa nhã, khiêm tốn, giản dị, không có cuộc sống riêng tư vì đã cống hiến tuổi thanh xuân cho cách mạng”³. Mỗi đức tính ấy đều được ông Hòa chứng minh:

Người lãnh đạo có tầm nhìn chiến lược và kiên quyết trong chỉ đạo hành động

Từ tháng 3-1946, Nguyễn Văn Tiết làm Bí thư Tỉnh ủy Thủ Dầu Một⁴ sau đó kiêm Tỉnh đội trưởng Dân quân (tháng 11/1947). Đây là thời gian khó khăn của cách mạng Việt Nam nói chung, tỉnh Thủ Dầu Một nói riêng “trên địa bàn tỉnh Thủ Dầu Một, quân Pháp không ngừng hoạt động càn quét lấn chiếm nhằm mở rộng phạm vi chiếm đóng xung quanh thị xã, thị trấn, các trục giao thông quan trọng, vùng cao su, nhất là tập trung càn quét đánh phá vào các địa bàn căn cứ kháng chiến của ta”⁵. “Tại Lái Thiêu, sau ngày 6/3/1946, quân Pháp tập trung lực lượng có pháo binh hỗ trợ mở nhiều cuộc càn quét vào các xã. Chúng sử dụng lực lượng đồn trú cùng bọn tay sai chỉ điểm mở những cuộc ruồng bỏ, lùng sục khắp nơi bắt bớ hãm hiếp phụ nữ và giết hại nhiều đồng bào ta”⁶. Với cương vị là “lãnh đạo toàn diện” (chữ dùng của ông Ngô Văn Hòa) tỉnh Thủ Dầu Một, Nguyễn Văn Tiết đã củng cố lực lượng kháng chiến trên cả ba khía cạnh: chính trị, quân đội và công tác mặt trận.

Về mặt chính trị ông xây dựng và phát triển các chi bộ Đảng ở các xã vệ tinh của chiến khu Thuận An Hòa: Bình Nhâm, Bình Chuẩn, An Thạnh, An Sơn. Ông Hòa kể “tôi thường đánh máy các văn bản chỉ đạo của ông Tiết để giao liên mang đến từng chi bộ. Và

³ Dẫn theo Ngô Văn Hòa

⁴ Bảy đồng chí trong Tỉnh ủy lấy bí danh theo thứ tự 7 chữ: Chính- Phủ- Cộng- Hòa- Dân – Chủ- Việt gồm Nguyễn Văn Tiết (Trần Minh Chính), Văn Công Khai (Phủ), Hồ Văn Nâu (Hồ Cộng), Lê Đức Anh (Lê Phú Hòa), Nguyễn Văn Thi (Nguyễn Văn Dân), Phan Dân (Chủ), Dương Danh Thắng (Lâm Thanh Việt) (theo Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh Bình Dương (2002), *Lịch sử ngành tổ chức đảng bộ tỉnh Bình Dương trong hai cuộc kháng chiến*, in tại Cty XSKT-Dịch vụ tỉnh Bình Dương, tr.25)

⁵ Ban Chấp hành Đảng bộ huyện Thuận An (2005), *Lịch sử chiến khu Thuận An Hòa (1946 - 1975)*, Lưu hành nội bộ, tr.29.

⁶ Ban Chấp hành Đảng bộ thị xã Thuận An (2015), *Lịch sử truyền thống Lực lượng vũ trang nhân dân Thị xã Thuận An*, Bình Dương, tr.79 – 80.

đêm nào ông cũng đi xuống cơ sở (tôi đi theo bảo vệ ông), nay chi bộ này, mai chi bộ khác, để gặp gỡ nói chuyện trực tiếp với anh em. Nhờ vậy mà trong thời gian ngắn các tổ chức Đảng ở cơ sở rất mạnh” (Ngô Văn Hòa). Điều này cũng được ghi lại trong *Lịch sử chiến khu Thuận An Hòa (1946 - 1975)* “Người quan tâm chú trọng công tác xây dựng căn cứ, củng cố phong trào kháng chiến là đồng chí Nguyễn Văn Tiết (Sáu Tiết), Bí thư Tỉnh ủy kiêm Chủ nhiệm Tỉnh bộ Việt Minh tỉnh Thủ Dầu Một. Từ căn cứ Tỉnh ủy ở xã An Phú (chiến khu Thuận An Hòa), đồng chí thường xuyên xuống các xã Bình Nhâm, Hưng Định, An Sơn, Tân Thới, An Thạnh... chỉ đạo phong trào kháng chiến và công tác xây dựng Đảng, dần dần chi bộ các xã được thành lập như chi bộ xã Tân Thới do đồng chí Hưng làm bí thư; chi bộ Bình Nhâm – đồng chí Ba Ruộng làm bí thư; chi bộ An Thạnh – đồng chí Bằng làm Bí thư... Bộ máy dân chính Đảng các xã được xây dựng, củng cố và tích cực hoạt động, đông viên nhân dân tham gia kháng chiến, xây dựng lực lượng dân quân du kích, phát triển chiến tranh du kích”.

Theo ông Hòa, Nguyễn Văn Tiết đã trực tiếp giáo dục, huấn luyện, thử thách các đồng chí cách mạng trước khi giao nhiệm vụ về các cơ quan, chẳng hạn: Lưu Thị Hồng Thoại – lãnh đạo phong trào Phụ nữ ở Thủ Dầu Một, Diệp Hoài, Tiêu Như Thủy, Lê Minh Trực (sau làm chính trị viên, thành lập Đại đội Hón Quân), Võ Văn Đợi (Chủ tịch Mặt trận Liên Việt tỉnh Thủ Dầu Một), Nguyễn Văn Kiệt (tỉnh đội Phó), Nguyễn Văn Sâm (chính trị viên tỉnh đội tỉnh Thủ Dầu Một), Nguyễn Duy Phong làm Tỉnh đội phó Thủ biên năm 1946, Nguyễn Đức Diệu phụ trách Nông hội. Ông đặt ra nguyên tắc làm việc: tuyệt đối giữ bí mật, làm đúng, làm đủ, cẩn trọng trong từng chi tiết. Chỉ trong thời gian ngắn ông đã đào tạo cho Đảng một đội ngũ trung kiên, có năng lực lãnh đạo. Đó là đóng góp quan trọng của ông trong tình hình lúc bấy giờ.

Để phát huy sức chiến đấu của lực lượng vũ trang, Nguyễn Văn Tiết cho củng cố Ban chỉ huy, xin Xứ ủy tăng cường cho tỉnh Thủ Dầu Một ông Nguyễn Văn Thi (Năm Thi) nhận nhiệm vụ là Chi đội phó, Chi đội I Thủ Dầu Một, tìm vị trí để xây dựng căn cứ,

chuẩn bị kháng chiến. Ông Lê Đức Anh làm Chính trị viên, Đại đội 3 Bến Cát⁷. Khi đã củng cố được lực lượng vũ trang, ông Nguyễn Văn Tiết chỉ đạo tiến công vào tận các căn cứ của địch, trong đó tiêu biểu là trận đánh Bình Quới Tây.⁸ Đây là chiến khu của chính phủ Nam Kỳ tự trị do Lê Văn Hoạch chủ trương thành lập nhằm lôi kéo các đạo hữu đang tham gia kháng chiến để thành lập “Quân đội quốc gia” xây dựng “Chiến khu quốc gia” với mục tiêu sẽ thu hút đông đảo các tín đồ Cao Đài và một bộ phận quần chúng còn dao động tư tưởng chưa biết ngã về đâu. Mưu đồ này được thực dân Pháp ủng hộ và tạo điều kiện thực hiện⁹. Trong *Lịch sử truyền thống Lực lượng vũ trang nhân dân Thị xã Thuận An* ghi rõ “Để phá kế hoạch này, sau một thời gian dài trinh sát, nghiên cứu, cân nhắc kỹ, Ban chỉ huy Chi đội 1 đề ra phương án tiến công “Chiến khu quốc gia” bằng cách tương kế tựu kế: đưa lực lượng của ta vào hàng ngũ địch làm nội ứng để tiêu diệt Bình Quới Tây. Với phương châm “ém lâu, chờ thời cơ diệt địch”, từ tháng 3/1947 -5/1947, ta đưa vào hàng ngũ địch hơn 100 người, gồm tín đồ Cao Đài (điều này chứng tỏ ông Tiết đã thu phục được tín đồ Cao Đài), bộ đội, biệt động với 20 đảng viên và cán bộ chỉ huy cùng một số bộ phận phục vụ khác như trinh sát, giao liên (...). Sau 5 tháng chuẩn bị lực lượng, phương án chiến đấu được thông qua. 16 giờ ngày 10/12/1947, lợi dụng một trận bóng đá giao hữu giữa hai đội Tây Ninh và Thủ Dầu Một được tổ chức tại căn cứ chiến khu của địch ta nổ súng tấn công tiêu diệt. Chỉ sau 15 phút chiến đấu, ta tiêu diệt gọn chiến khu và làm chủ trận địa. Theo kế hoạch hiệp đồng chiến đấu, lực lượng vũ trang quận và hàng trăm quân và dân du kích ba xã Thuận An Hòa nhanh chóng tập hợp ghe xuồng đưa cán bộ và chiến sĩ ta qua sông Sài Gòn, sau đó đưa bộ đội về căn cứ an toàn.”¹⁰

⁷ Theo ông Ngô Văn Hòa, năm 1946, Chi đội 1 gồm ba Đại đội, mỗi Đại đội phụ trách xây dựng và củng cố lực lượng ở một địa bàn: Đại đội 1 – quận Lái Thiêu, Đại đội 2 – quận Châu Thành, Đại đội 3 – quận Bến Cát và quận Hớn Quản.

⁸ Một xã ven sông Sài Gòn, nay thuộc khu vực Thanh Đa, quận Bình Thạnh.

⁹ Sự kiện này ông Hòa có biết và có nhắc đến nhưng ông không biết chi tiết vì được tổ chức hoạt động rất bí mật.

¹⁰ Ban Chấp hành Đảng bộ thị xã Thuận An (2015), *Lịch sử truyền thống Lực lượng vũ trang nhân dân Thị xã Thuận An*, Lưu hành nội bộ, Bình Dương, tr.64-65.

Trong năm 1947, dưới sự chỉ đạo trực tiếp của Nguyễn Văn Tiét, những hoạt động quân sự có hiệu quả của quân và dân trong tỉnh Thủ Dầu Một “buộc địch trên địa bàn Lái Thiêu phải rút khỏi một số bót ở Tuy An, Bình Đức, Chợ Miếu, Ký Vĩnh, Khánh Vân, Bến Sắn. Sau khi các đồn địch ở ba xã Thuận Giao, An Phú, Bình Hòa bị bức rút, căn cứ đứng chân của các cơ quan lãnh đạo kháng chiến của tỉnh và quận Lái Thiêu trên ba xã được mở rộng và có thể liên hoàn”¹¹.

Trên mặt trận quân sự, trong năm 1947, ông Nguyễn Văn Tiét đã xây dựng lực lượng vũ trang không ngừng lớn mạnh về mọi mặt. Phong trào chiến tranh du kích phát triển rộng khắp, hệ thống căn cứ được xây dựng, củng cố tương đối ổn định và trở thành hậu phương tại chỗ, đáp ứng nhu cầu cuộc kháng chiến.

Theo ông Hòa, chiến lược hay nhất của ông Nguyễn Văn Tiét là đoàn kết được tất cả các lực lượng vốn bị Pháp lợi dụng để chia rẽ: Cao Đài, Hòa Hảo, Bình Xuyên cùng chung sức với Đảng Cộng sản tiến hành kháng chiến chống Pháp. Nhiều chức sắc của Cao Đài đã nhiệt thành hoạt động, nắm giữ nhiều trọng trách của Đảng. Chẳng hạn, ông Sáu Lên trở thành Tham mưu trưởng quân đội Thủ Biên, bà Phượng là y sĩ của Đại đội II, Trương Kế An trở thành thầy thuốc, đi vào sống trong chiến khu để phục vụ chiến sĩ cách mạng, ông còn đóng góp nhiều thuốc chữa cho thương bệnh binh.

Chủ trương của ông Tiét là không đối đầu với Đảng Dân chủ mà đàm phán, phân chia ranh giới hoạt động (để sau đó thu phục được các Đảng viên Đảng Dân chủ). Đảng Dân chủ chỉ kết nạp Đảng viên là thành phần tư sản và trí thức, chiếm số ít, còn lại đại đa số nhân dân thuộc về Đảng Cộng sản. Sau đó, vì “tâm và tâm” của ông nhiều Đảng viên Đảng Dân chủ đã ngã về phía ông như ông Nguyễn Minh Chương, Võ Văn Đợi, Cao Thượng Thanh, Phan Quốc Quân.

Đối với nhóm Trotsky – Phan Văn Hùm là đại diện dù không đứng hẳn về phía Việt Minh nhưng không chống đối, dần dần ông vận động giải tán, từ đó sức mạnh toàn dân tỉnh Thủ Dầu Một được quy về một mối.

¹¹ Ban Chấp hành Đảng bộ thị xã Thuận An (2015), Bài đã dẫn, tr.65.

Mặt trận Việt Minh tỉnh Thủ Dầu Một trở thành tổ chức đoàn kết các đoàn thể (Công đoàn, Thanh niên, Phụ nữ), các tôn giáo (Công giáo, Cao Đài, Hòa Hảo), đảng phái (Đảng Dân chủ, Đảng Cộng sản) nên “dù Pháp ra sức càn quét nhưng cách mạng vẫn vững mạnh” (Ngô Văn Hòa)

Chiến lược đoàn kết mọi tôn giáo, đảng phái, mọi tầng lớp nhân dân của ông Tiết đã theo đúng tinh thần *Lời kêu gọi đồng bào Cao Đài, Hòa Hảo* của Chủ tịch Hồ Chí Minh “Toàn dân đoàn kết muôn năm. Trường kỳ kháng chiến nhất định thắng lợi” (được đăng trên Báo Cứu quốc, chi nhánh số 6, số 917, ngày 03 tháng 5 năm 1948).

Ông Nguyễn Văn Tiết là người có tài thu phục được lòng người, việc đoàn kết mọi lực lượng, củng cố Đảng, tổ chức quân sự, tạo thành khối đoàn kết toàn dân trong Mặt trận Việt Minh – Đó là chiến lược và cũng là công lao của ông đối với Thủ Dầu Một. Điều này thể hiện rõ trong phát biểu chỉ đạo của ông tại cuộc họp với Quận ủy Hớn Quản (tháng 2/1947) “ Quá trình từ khởi nghĩa từ khi Tây tái chiếm nước ta và chúng ta kháng chiến đánh Tây đến nay, thực tế đã chứng minh, đều được thử thách cả. Đó là điều kiện để ta biết ai tốt, ai xấu, ai lưng chừng. Vấn đề đặt ra cho ta hiện nay là: Dù thuận lợi hay khó khăn cách mấy, ta cũng phải bám được dân, mà muốn bám được dân thì phải kiên trì, dẻo dai tuyên truyền giác ngộ cho đồng bào. Bám được rồi chưa đủ mà phải có cơ sở để bám, tức là xây dựng được những người trung kiên, trên cơ sở đó nâng giác ngộ cho họ và tổ chức Đảng cho họ. Có tổ chức được Đảng ở xã, ấp mới lãnh đạo được quần chúng, nhất là những lúc khó khăn. Đảng là người cầm lái bất kỳ tình huống nào.”¹²

Trong tình thế cách mạng miền Nam nói chung, Thủ Dầu Một nói riêng như “ngàn cân treo sợi tóc” (1946 - 1947) Nguyễn Văn Tiết đã từng bước củng cố lực lượng vũ trang, đoàn kết toàn dân thuộc các tổ chức chính trị, đảng phái, tôn giáo khác nhau thành một khối thống nhất, đào tạo và huấn luyện cho Đảng đội ngũ cán bộ có tâm có tài nên

¹² Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh Bình Dương (2002), *Lịch sử ngành tổ chức đảng bộ tỉnh Bình Dương trong hai cuộc kháng chiến*, Lưu hành nội bộ, tr.22. (theo Hồi ký cách mạng kháng chiến chống Pháp- Trần Quang Sang biên soạn).

trong thời gian ngắn đã đưa Thủ Dầu Một vượt qua tình thế khó khăn, trở thành địa phương có tổ chức kháng chiến vững mạnh, là chỗ dựa đáng tin cậy của Xứ ủy.

Tinh kiên quyết và phục tùng mệnh lệnh cấp trên (Xứ Ủy) của ông được thể hiện trong từng công việc.

Từ sau Hiệp định Sơ bộ (6/3/1946) tình hình chính trị, quân sự ở Thủ Dầu Một vô cùng căng thẳng, quân đội xin ý kiến ông cho rút khỏi nơi địa phương và dời quân xuống đóng ở Đức Hòa, Đức Huệ nhưng ông vẫn kiên quyết chiến đấu, bám trụ, bảo vệ tỉnh Thủ Dầu Một.

Khi có chỉ thị của Xứ ủy ông triển khai ngay trong đơn vị và truyền lệnh xuống cho cấp dưới. Để đảm bảo thông tin liên lạc giữa Tỉnh ủy và Xứ ủy ông cho củng cố hệ thống giao liên từ Thủ Dầu Một đến Long An, mỗi trạm đều có từ hai đến ba người. Chính điều này ông đã có được sự quan tâm đặc biệt của Xứ ủy đối với Thủ Dầu Một. Ông Hòa nhớ “Xứ ủy có cử Nguyễn Đức Thuận, Nguyễn Oanh, Nguyễn Thị Thập đến gặp trực tiếp Nguyễn Văn Tiếp tại chiến khu Thuận An Hòa”. Đó là niềm vinh dự của Thủ Dầu Một do ông Tiết đã tạo nên.

Người có lập trường chính trị vững vàng, gan dạ trước kẻ thù

Ông Hòa khẳng định ông là người gan dạ bởi khi đi công tác ở nơi nguy hiểm ông không hề nao núng mà ung dung, tự tại “có lần ông một mình cùng tôi đi vào khu dân cư đạo Cao Đài để chứng tỏ thiện chí và chinh phục tâm lòng của tín đồ đạo Cao Đài để họ đứng về phía Việt Minh”. Hay một lần đi công tác “bất ngờ gặp lính Tây đang lùng sục, ông đã rất bình tĩnh, sẵn sàng chiến đấu, mà không hề lo sợ, mặc dù biết rằng chỉ có mình tui và ông thì làm sao có thể thắng nổi mấy lính Tây. Rất may lần đó tui và ông chui xuống nấp ở dưới đồng lá cây do người ta vừa phát rừng chòi nên chúng tôi không bị phát hiện.” Và phải chăng ông đã hy sinh vì “rơi vào cái bẫy” của sự gan dạ, ông đã bị lọt vào ổ phục kích của địch trên đường đi công tác tại ấp Bình Đức, xã Bình Hòa, quận Lái Thiêu vào ngày 19/4/1948.

Người cách mạng hòa nhã, giản dị, khiêm tốn, gần gũi với mọi người

Ông Hòa kể nhiều về đức tính hòa nhã, giản dị, gần dân và khiêm tốn của ông Nguyễn Văn Tiết “gặp ai ông cũng chào hỏi từ lớn đến nhỏ, lời nói ôn tồn không bao giờ lớn tiếng, không bao giờ chứng tỏ mình là cấp trên của các chiến sĩ trẻ. Tôi tôi ông còn tham gia văn nghệ với quần chúng. Ông không bao giờ thể hiện mình là bí thư, là lãnh đạo với cấp dưới. Trong mọi việc ông đều lắng nghe cấp dưới không ra vẻ ta đây”. Vì ông hòa nhã, gần gũi với đồng đội nên ai cũng yêu mến ông, gọi ông theo cách thân mật “anh Sáu”.

Ông Hòa giải bày “chỉ hơn một năm được làm việc với ông Tiết mà tôi đã trưởng thành nhờ sự nghiêm khắc, tận tình chỉ bảo của ông, ngày (năm 1947) tôi được phân làm Chính trị viên Quận đội Bến Cát (đến năm 1948 là Quận đội phó Lái Thiêu) mà trong lòng nuôi tiếc vì không còn được ở cạnh ông. Về hình thức tôi là thư ký của ông nhưng thật sự tôi được Đảng đưa về để ông đào tạo. Hàng ngày tôi đánh máy những văn bản ông cần gửi cho Xứ ủy hay chi bộ cấp dưới, đi theo bảo vệ ông mỗi khi ông đi công tác, vì yêu mến ông tôi đảm nhận luôn việc giặt giũ quần áo cho ông. Quý mến là vậy nhưng biết tính ông rất nghiêm khắc, việc gì ông giao tôi đều cố gắng hoàn thành tốt, tuyệt đối chấp hành mệnh lệnh”.

Vì đức tính hòa nhã, khiêm cung ấy mà ông Nguyễn Văn Tiết đã thuyết phục được những trí thức yêu nước vốn không cùng Đảng phái (Đảng Dân chủ) quay lại ủng hộ ông. Trong đó có ông Nguyễn Minh Chương bày tỏ vì sao đã “bị” ông Tiết “chinh phục”: “Nét nổi bật thứ hai ở anh Sáu Tiết là phương pháp dân chủ của anh trong vai trò lãnh đạo của Đảng. Anh có cách cư xử rất khéo, rất có phương pháp trong chỉ đạo công tác. Trong quá trình thực hiện công tác chính quyền, tôi không thấy có lần nào anh lấy danh nghĩa Đảng để áp đặt bất cứ việc gì, mà luôn trao đổi, bàn bạc trong cuộc họp những chủ trương, biện pháp cần đưa ra thực hiện. Điều này cũng thể hiện rõ trong công tác cán bộ, một công tác

quan trọng. Về mặt này có thể nói, hầu hết cán bộ chủ chốt trong bộ máy hành chính mà UBNDHC thông qua, cử đặt vào những chỗ cần thiết, đều do anh đề nghị tiến dẫn”.¹³

Trong giao tiếp với đồng đội, đồng chí và đồng bào ông giản dị, hòa nhã, dễ chịu nhưng trong công việc ông rất nghiêm khắc. Ông Hòa nhớ mỗi ngày ông Nguyễn Văn Tiết (ở chiến khu Thuận An Hòa) phải giải quyết rất nhiều việc như: trả lời Đảng văn (ông tự viết tay, hoặc ông Hòa đánh máy), nghiên cứu tài liệu, lên kế hoạch chương trình hội nghị, tổng hợp tin tức thời sự cho cấp ủy, đêm đi xuống gặp gỡ các chi bộ cấp xã.

Trong kháng chiến, bộ máy tổ chức chưa quy củ nhưng ông đã “xác lập một tôn ti trật tự người nào việc đó, có trên có dưới, mối quan hệ giữa Xứ ủy và Tỉnh ủy, giữa Tỉnh ủy và cán bộ cấp dưới quy củ. Đó là tài tổ chức của ông. Bản thân ông là tấm gương để cấp dưới soi mình mà làm đúng” (Ngô Văn Hòa)

Hy sinh hạnh phúc riêng tư, dành trọn thời gian cho cách mạng

Theo ông Hòa, Nguyễn Văn Tiết có người mẹ già và cũng đã lập gia đình nhưng không có con. Vì tình hình cách mạng những năm 1946 – 1947 rất căng thẳng (như đã đề cập ở trên) nên ông dành trọn thời gian ở trong chiến khu Thuận An Hòa. Từ chiến khu về nhà ông ở Bình Nhâm không xa nhưng ông vẫn không có điều kiện về nhà. “Thỉnh thoảng mẹ ông vào chiến khu thăm ông mang theo linh kinh thức ăn cho ông. Bà mẹ ở lại một buổi rồi về trong ngày. Vợ ông thì thăm ông thường xuyên hơn. Ông tiếp mẹ và vợ rất ân cần, ấm áp”. Ông Hòa nói “tôi chỉ biết đời tư của ông có vậy thôi. Ông không có cuộc sống của riêng mình.”

Cốt cách và con người của ông đã để lại dấu ấn sâu đậm nơi những người ông đào tạo, mà tác giả bài viết đã nhận thấy rất rõ nơi ông Ngô Văn Hòa là một người điềm đạm, yêu mến và nhiệt thành với thế hệ sau. Ở tuổi 95 ông vẫn minh mẫn, sẵn lòng tiếp chuyện tôi và khi chia tay không quên chúc cho Hội thảo về người đồng chí, người thầy ông quý mến – Nguyễn Văn Tiết thành công tốt đẹp để thế hệ trẻ ngày nay biết về người chiến sĩ

¹³ Ban Chấp hành Đảng bộ thị xã Thuận An (2015), *Lịch sử truyền thống Lực lượng vũ trang nhân dân Thị xã Thuận An*, Lưu hành nội bộ, Bình Dương, tr.35.

cách mạng cả đời tận tụy vì sự nghiệp giải phóng dân tộc và hy sinh khi còn rất trẻ. Hơn nữa, ông mong muốn hội thảo này góp phần “làm cho lập trường, tư tưởng Nguyễn Văn Tiét lan tỏa mãi trong thế hệ trẻ để tỉnh Bình Dương phát triển và phồn vinh vì có một thế hệ biết sống vì nước, vì dân như tấm gương nhà cách mạng Nguyễn Văn Tiét” (Ngô Văn Hòa)

Chỉ là nội dung một cuộc phỏng vấn người thư ký có hơn một năm sống và làm việc với Nguyễn Văn Tiét bài viết không thể chuyển tải hết cuộc đời và những đóng góp của nhà cách mạng Nguyễn Văn Tiét nhưng vẫn hy vọng phần nào phác họa được những đức tính đáng quý và những đóng góp mang tính bước ngoặt của ông trong những ngày đầu kháng chiến chống Pháp đầy gian khó./.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Ban Chấp hành Đảng bộ huyện Thuận An (2005), *Lịch sử chiến khu Thuận An Hòa (1946 - 1975)*, Lưu hành nội bộ.
2. Ban Chấp hành Đảng bộ thị xã Thuận An (2015), *Lịch sử truyền thống Lực lượng vũ trang nhân dân Thị xã Thuận An*, Lưu hành nội bộ, Bình Dương.
3. Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh Bình Dương (2003), *Lịch sử Đảng bộ tỉnh Bình Dương (1930-1975)*, Nxb Chính trị quốc gia
4. Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, tập 5, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2011, tr.516.